

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра відновного правосуддя та приватної детективної
діяльності

07-04-60М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи

з навчальної дисципліни

«ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННП
Протокол № 6 від “29” січня 2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Вовк Ю. Є. Гришко В. І. – Рівне : НУВГП, 2021. – 21 с.

Укладач: Вовк Ю. Є. кандидат юридичних наук, доцент кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності; Гришко В. І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності.

Відповідальний за випуск: Гришко В. І., завідувач кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
081 «Право»

Кафарський В. І.

© Вовк Ю.Є., Гришко В. І. 2021

© НУВГП, 2021

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	
1.1 Опис навчальної дисципліни	4
1.2 Тематика практичних занять	6
1.3 Контрольні заходи та засоби діагностики	7
1.4 Критерії та шкала оцінювання	7
2. Плани практичних занять	8
3. Самостійна робота студентів	15
4. Рекомендована література	17

Передмова

Курс з дисципліни «Право соціального забезпечення» має важливе значення в плані підготовки майбутніх фахівців.

В сучасних умовах для успішного вивчення студентами курсу «Право соціального забезпечення» необхідні знання таких дисциплін, як загальна теорія права, конституційне, трудове, цивільне, адміністративне, фінансове право та ін. У межах перелічених дисциплін вивчаються відповідно такі питання: поняття системи законодавства, джерела права, поняття правовідносин та підстав їх виникнення й припинення, поняття, види та підстави юридичної відповідальності тощо.

Важливим завданням дисципліни є підвищення рівня правової культури та свідомості студентів у сфері соціального забезпечення.

1. Опис навчальної дисципліни та її структура

1.1 Опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із системою соціального забезпечення громадян України, правовими засадами реалізації права на соціальний захист, законодавством, яке передбачає правове регулювання соціально-забезпечувальних та інших відносин, які зумовлюють їх існування. формування у студентів певного рівня знань з правових та організаційних питань, а саме: поняття соціального забезпечення, органи, які здійснюють соціальне забезпечення, правовідносини у сфері соціального забезпечення, поняття та умови трудової пенсії та пенсії по інвалідності у зв'язку із втратою годувальника, правове забезпечення пенсії за вислугою років, державні соціальні допомоги непрацездатним громадянам, формування фондів, відносини з приводу надання соціальних пільг чи соціального обслуговування.

Завданням дисципліни є вивчення студентами: основних категорій, принципів та інститутів права соціального забезпечення; напрямків правового регулювання відносин у сфері соціального захисту; ознайомлення із системою чинного

законодавства про соціальне забезпечення та набуття навичок роботи з нормативними актами; з'ясування підстав та умов виникнення, зміни та припинення соціально забезпечувальних правовідносин; вміння вирішувати практичні ситуації у сфері соціального забезпечення.

Після вивчення дисципліни студент повинен знати: основні положення доктрини та джерел права соціального забезпечення; предмет, метод, систему і принципи права соціального забезпечення; зміст його основних інститутів; правовий статус суб'єктів; сферу дії законодавства про соціальне забезпечення та тенденцій його розвитку в умовах ринкової економіки; стан судової практики; вміння: володіти понятійно-категоріальним апаратом права соціального забезпечення; правильно застосовувати норми права соціального забезпечення до конкретних правових відносин; тлумачити чинне законодавство; складати правові документи з питань соціального захисту; аналізувати тенденції юридичної практики; обґрунтовано вирішувати питання реалізації норм права соціального

До основних форм роботи студентів із дисципліни «Право соціального забезпечення» належать такі:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових і додаткових наукових літературних джерел;
- вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;
- виконання домашніх завдань;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до різних форм поточного контролю;
- пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою;
- написання контрольної роботи;
- аналітичний розгляд наукових публікацій.

У процесі підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, проаналізувати відповідні навчальні літературні джерела, нормативно-правові акти.

Домашнє завдання з дисципліни студенти виконують з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань, а також умінь щодо навчального матеріалу, винесеного для самостійного опрацювання.

Разом із опануванням законодавства необхідно також вивчати і аналізувати практику його реалізації, обставини і причини прийняття актів, які вивчаються, ставлення до них практиків і громадськості.

Практичні завдання мають на меті закріпити теоретичні знання студентів і головне – сформувати навички роботи з нормативними актами. Практичні й тестові завдання необхідно виконувати в письмовій формі із розгорнутим мотивованим розв'язанням. Вирішуючи завдання, необхідно продемонструвати вміння самостійно аналізувати конкретні ситуації, аргументовано відповідати на поставлені питання, посилаючись на відповідні нормативні акти. Відповіді повинні бути повні, обґрунтовані, з посиланням на відповідні нормативно-правові акти.

1.2 Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми
Модуль 1	
1	Поняття, предмет, система права соціального забезпечення.
2	Принципи та джерела права соціального забезпечення
3	Соціально-забезпечувальні правовідносини.
4	Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування
5	Правове регулювання призначення пенсій за віком у солідарній системі
Модуль 2	
6	Правове регулювання призначення пенсій по інвалідності та в разі втрати годувальника в солідарній системі
7	Порядок призначення та виплат пенсії в солідарній системі.

8	Державне пенсійне забезпечення окремих категорій громадян.
9	Соціальні допомоги в системі соціального забезпечення

1.3 Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» проводиться у формах:

- оцінювання роботи студента на лекціях;
- усного опитування на практичних заняттях, оцінки розв'язання ситуаційних завдань та участі у обговоренні проблемних питань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних занять;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Зараховано
82-89 балів	Зараховано
74-81 балів	
64-73 балів	
60-63 балів	Зараховано
35-59 балів	
1-34 балів	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

2. Плани практичних завдань

Модуль 1. Джерела права соціального забезпечення.

Солідарна система пенсійного забезпечення

Тема 1. Поняття, предмет, система права соціального забезпечення.

1. Поняття соціального забезпечення, соціального захисту, соціальної політики держави.
2. Право соціального забезпечення як галузь, наука і навчальна дисципліна.
3. Предмет, метод права соціального забезпечення.
4. Основні функції права соціального забезпечення
5. Система права соціального забезпечення
6. Систематизація законодавства про соціальне забезпечення.

Питання для самоконтролю:

1. Надайте визначення терміну «соціальне забезпечення»
2. В чому полягає суть соціального захисту.
3. Назвіть основні функції права соціального забезпечення.
4. Які норми належать до загальної частини права соціального забезпечення.
5. Які норми належать до особливої частини права соціального забезпечення.

Тема 2 Принципи та джерела права соціального забезпечення

1. Поняття і загальна характеристика принципів права соціального забезпечення.
2. Джерела права соціального забезпечення: поняття, зміст, види.
3. Міжнародно-правові акти як джерела та форма права соціального забезпечення.
4. Національні нормативно-правові акти як форма права соціального забезпечення.
5. Локальні нормативні правові акти як форма права соціального забезпечення.
6. Судова практика як джерело права соціального забезпечення.

7. Колізії в праві соціального забезпечення.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть принципи права соціального забезпечення.
2. Охарактеризуйте джерела права соціального забезпечення за юридичною силою.
3. Яку роль відіграють локальні нормативно-правові акти в регулюванні правовідносин з соціального забезпечення.
4. В чому полягає роль судової практики як джерела права соціального забезпечення.
5. В чому полягають колізії в праві соціального забезпечення.

Тема 3. Соціально-забезпечувальні правовідносини.

1. Поняття, особливості, види, класифікація
2. Соціально страхові правовідносини
3. Юридичні факти в праві соціального забезпечення.
4. Страховий стаж та вислуга років як юридичні факти в праві соціального забезпечення.
5. Суб'єкти соціально забезпечувальних правовідносин
6. Об'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин.
7. Зміст соціально-забезпечувальних правовідносин

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть особливості соціально-забезпечувальних правовідносин.
2. Розкрийте значення соціально-страхових правовідносин.
3. Які роль відіграють юридичні факти в праві соціального забезпечення.
4. Розкрийте значення страхового стажу в праві соціального забезпечення.
5. В чому полягає зміст соціально-забезпечувальних правовідносин.

Тема 4 Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування

1. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Система пенсійного забезпечення в Україні.
2. Правовий статус застрахованих осіб. Правовий статус страхувальників.
3. Єдиний соціальний внесок.
4. Правовий статус Пенсійного фонду України.
5. Страховий стаж у пенсійному забезпеченні: поняття, порядок обчислення, порядок підтвердження.
6. Поняття вислуги років та її значення у пенсійному забезпеченні.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте значення загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
2. Охарактеризуйте систему пенсійного забезпечення України.
3. В чому полягають проблеми пенсійного забезпечення України.
4. Визначте правовий статус Пенсійного фонду України.
5. Який порядок обчислення страхового стажу.

Тема 5 Правове регулювання призначення пенсій за віком у солідарній системі

1. Поняття пенсії за віком, проблемні аспекти пенсійного забезпечення на сучасному етапі.
2. Загальні умови пенсійного забезпечення за віком.
3. Порядок звернення за призначенням пенсії.
4. Пенсії за віком на пільгових умовах: поняття та умови призначення
5. Особливості пенсійного забезпечення окремих категорій працівників.
6. Пенсії за віком у зв'язку з особливими умовами праці.
7. Розмір пенсії за віком та надбавки пенсії за віком

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте проблемні аспекти пенсійного забезпечення на сучасному етапі.
2. Які існують загальні умови пенсійного забезпечення за віком.
3. Який порядок звернення за призначенням пенсії.
4. Назвіть особливості пенсійного забезпечення окремих категорій працівників.

Модуль 2 Правове регулювання, порядок призначення та виплати пенсій. Соціальне забезпечення.

Тема 6 Правове регулювання призначення пенсій по інвалідності та в разі втрати годувальника в солідарній системі

1. Пенсії по інвалідності в солідарній системі.
2. Умови призначення пенсії по інвалідності та особливості обрахунку страхового стажу при призначенні пенсії по інвалідності.
3. Розмір пенсії по інвалідності. Особливості призначення пенсії по інвалідності в разі зміни групи інвалідності.
4. Пенсії по інвалідності постраждалим від нещасного випадку або професійного захворювання на виробництві.
5. Порядок звернення за призначенням пенсії по інвалідності.
6. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника в солідарній системі.
7. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника постраждалим від нещасного випадку або професійного захворювання на виробництві.

Питання для самоконтролю:

1. Який порядок призначення пенсій по інвалідності в солідарній системі пенсійного забезпечення.

2. Вкажіть особливості обрахування страхового стажу при призначенні пенсії по інвалідності.
3. Назвіть особливості призначення пенсії по інвалідності в разі зміни групи інвалідності.
4. Який порядок звернення за призначенням пенсії по інвалідності
5. Вкажіть перелік документів, необхідних для призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника в солідарній

Тема 7. Порядок призначення та виплат пенсії в солідарній системі

1. Поняття та порядок звернення за пенсією.
2. Органи, що призначають пенсії.
3. Прийом, оформлення і розгляд документів про призначення пенсій.
4. Строки розгляду документів про призначення пенсій.
5. Правила оформлення пенсійних справ.
6. Поняття перерахунку пенсії та документи, необхідні для перерахунку пенсії.
7. Загальні правила й організація виплати пенсій. Доставка пенсій.
8. Відрахування з пенсій. Підстави для відрахування.

Питання для самоконтролю:

1. Який порядок звернення за пенсією.
2. Як відбувається прийом, оформлення і розгляд документів про призначення пенсій.
3. Назвіть строки розгляду документів про призначення пенсій.
4. Вкажіть документи, необхідні для перерахунку пенсії.
5. Як відбувається організація виплати пенсій

Тема 8 Державне пенсійне забезпечення окремих категорій громадян.

1. Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб.
2. Пенсії за особливі заслуги перед Батьківщиною.
3. Пенсійне забезпечення суддів.
4. Пенсійне забезпечення іноземців та осіб без громадянства.
5. Пенсійне забезпечення громадян України, що працюють за кордоном.
6. Пенсійне забезпечення засуджених.

Питання для самоконтролю:

1. Які особливості Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб.
2. Назвіть особливості пенсійного забезпечення суддів.
3. Назвіть особливості пенсійного забезпечення громадян України, що працюють за кордоном.
4. Яким чином здійснюється Пенсійне забезпечення засуджених.

Тема 9. Соціальні допомоги в системі соціального забезпечення

1. Поняття, ознаки і види допомог за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування.
2. Допомога по тимчасовій втраті працездатності та її види.
3. Допомога по вагітності та пологам застрахованим жінкам.
4. Умови, тривалість та розміри виплати допомоги по безробіттю.
5. Допомога на поховання за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування та її види.
6. Державна допомога сім'ям з дітьми та малозабезпеченим сім'ям.

7. Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.
8. Соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування та дітей з інвалідністю.
9. Соціальні послуги, що надаються потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.

Питання для самоконтролю:

1. Які існують види допомог за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування.
2. Який порядок надання допомоги по тимчасовій втраті працездатності.
3. Вкажіть тривалість виплати допомоги по вагітності та пологам.
4. Які розміри виплати допомоги по безробіттю.
5. Які документи необхідні для отримання державної допомоги сім'ям з дітьми та малозабезпеченим сім'ям.
6. Назвіть соціальні послуги, що надаються потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.

3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота є однією із складових навчального процесу, на яку припадає значний обсяг навчального часу. При цьому студент є активним учасником навчального процесу, набуває навичок самоорганізації, самостійного пошуку інформації, прийняття рішень. Правильна організація самостійної роботи дозволяє максимально індивідуалізувати навчання, підвищити ефективність навчального процесу в цілому.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного у змісті лекції, засвоєння її основних моментів. При цьому не варто дослівно

записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення.

Самостійна робота є важливим засобом засвоєння слухачами навчального матеріалу. Вона передбачає опрацювання наукових праць, підручників, навчальних і методичних посібників, вивчення та ознайомлення з положеннями законодавчих та нормативних актів.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;

- підготовка до практичних (семінарських занять), виконання завдань по темах практичних занять;

- підготовка письмових відповідей на питання для самопідготовки;

- робота в інформаційних мережах;

- вибір теми, складання плану та написання реферативної роботи;

- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Професійному розвитку студентів сприяє самостійне виконання творчих та практичних завдань, різноманітні форми пошукової, дослідної роботи.

Викладач систематично контролює самостійну роботу студентів: перевіряє конспекти, виконання індивідуальних творчих завдань, надає необхідну допомогу для активізації навчальної діяльності студентів.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення доповідей, захисту рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

Перелік тем для рефератів

1. Поняття та принципи соціального обслуговування.

2. Соціальні послуги, що надаються за рахунок коштів соціальних страхових фондів.

3. Соціальне обслуговування громадян похилого віку та самотніх працездатних громадян на домі.
4. Стационарне соціальне обслуговування громадян похилого віку.
5. Стационарне соціальне обслуговування інвалідів з числа звільнених з місць позбавлення волі.
6. Соціальне обслуговування дітей.
7. Соціальна реабілітація та адаптація інвалідів.
8. Санаторно-курортне лікування.
9. Забезпечення інвалідів протезно-ортопедичними виробами та засобами пересування.
10. Поняття та ознаки соціальних пільг.
11. Класифікація соціальних пільг.
12. Соціальні пільги у сфері житлово-комунальних послуг.
13. Медико-реабілітаційні соціальні пільги.
14. Податкові соціальні пільги.
15. Соціально-трудові пільги. Соціально-побутові пільги.
16. Джерела фінансування соціальних пільг.
17. Проблеми реформування державної системи соціальних пільг в Україні.

4. Рекомендована література

4.1. Базова

1. Право соціального забезпечення : підручник / О. М. Ярошенко, А. М. Слюсар, І. А. Ветухова та ін.; за заг. ред. О. М. Ярошенка. Харків : Право, 2019.
2. Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародно-правовий і вітчизняний контекст : монографія. Харків : Юрайт, 2019.
3. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення. Особлива частина : навчальний посібник. Чернігів : ПАТ «ПВК «Десна», 2018. 1092 с.
4. Смолярова М. Л. Право соціального захисту [Електронний ресурс] : Практикум / Електрон. дані. Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. 144 с.

5. Право соціального забезпечення в Україні : підручник / О. М. Ярошенко, Г. О. Барабаш, Н. М. Вапнярчук та ін. ; за ред. О. М. Ярошенка. 4-те вид., переробл. і допов. Х. : Право, 2015. 458 с.
6. Чорненко В. І. Конституційно-правовий статус осіб з інвалідністю в Україні : монографія. Х. : Право, 2017. 232 с.
7. Хуторян Н. М., Сімутіна Я. В., Шумило М. М. Правові проблеми трудового та пенсійного законодавства України в контексті євроінтеграції: монографія. Х. : Право, 2018. 256 с.
8. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Занфірова Т. А., Аркатов Я. А. Загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування в Україні: сучасний стан та стратегія розвитку : монографія. Х. : Право, 2017. 208 с.
9. Кримінально-правова охорона соціального та пенсійного страхування: монографія / Кошевський В. С. та ін. К. : Юрінком Інтер, 2017. 154 с.

4.2. Додаткова

1. Болотіна Н. Б. Право соціального забезпечення в Україні : системно-структурний аналіз. *Право України*. 2001. № 5. С.24–29.
2. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні. К. : Знання, 2005. 381 с.
3. Болотіна Н. Б. Соціальне право України: окремі теоретичні проблеми формування та розвитку. *Право України*. 2000. № 12. С. 16–20.
4. Кульчицька О. І. Зміст правосуб'єктності громадян за правом соціального забезпечення. *Держава і право: Зб. наук. пр. Юрид. і політ. науки*. Вип. 21. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. С. 281–287.
5. Кульчицька О. І. Особливості правового статусу соціальних страхових фондів. *Вісник Львів. ун-ту. Сер. юрид.* 2006. Вип. 42. С. 238–243.

6. Паламарчук В. Соціально-економічні права. *Права людини в Україні*. Київ, 1998. С. 74–80.
7. Пенсія в Україні. Коментар до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». К. : «Юрінком Інтер», 2006. 512 с.
8. Пилипенко П. Д. Право соціального забезпечення у системі соціального права. *Право України*, 2004. № 10. С. 97.
9. Прилипко С. Розмежування права соціального забезпечення і трудового права. *Право України*, 1999. № 10. С. 58–60.
10. Прилипко С.М. Проблеми теорії права соціального забезпечення: Моногр. Х. : П.П. „Берека-Нова, 2006. 264 с.
11. Прокопова Т. С. Деякі питання законодавства про соціальне забезпечення та страхування. *Концепція розвитку законодавства України* : Матеріали науково-практичної конференції. Київ, 1996. С. 324–326.
12. Романенко С. Україні необхідно сформувати систему соціального ринкового типу. *Соціальний захист*. 1997. № 2. С.59
13. Сивак С. М. Правові підстави пенсійних правовідносин і пенсійна реформа. *Держава і право: Щорічник наукових праць молодих вчених*. Вип. 2. Київ : ІнЮре, 1999. С. 268–275.
14. Сивак С.М. Страховий стаж як пенсійний юридичний факт. *Вісник Львівського державного університету імені Івана Франка*. Серія юрид. Вип. 36. Львів, 2001. С. 404–407.
15. Синчук С. Теорія соціального ризику за правом соціального забезпечення. *Право України*. 2003. № 3. С.55–59.
16. Синчук С.М. Стійка непрацездатність в системі соціальних ризиків: правові аспекти. *Вісник Львівського університету*. Серія юр. Вип. 42. Львів. 2006. С 242–251.

17. Сільченко С. До питання про статус страхувальника як суб'єкта правовідносин загальнообов'язкового соціального страхування. *Підприємництво, госп-во і право : щомісяч. наук.-практ. госп.-прав. журн.* 2009. № 11. С. 65–68.
18. Сільченко С. О. Соціальне страхування: реалії та перспективи правового регулювання. Пробл. законності: респ. міжвідом. наук. зб. / відп. ред. В. Я. Тацій. Х., 2009. Вип. 102. С. 78–85.
19. Соціальне страхування. Внукова Н. М., Кузьминчук Н. В. Навчальний посібник. К. : Кондор, 2009. 350 с.
20. Сташків Б. І. Місце права соціального забезпечення в системі права України. *Право України*. 2001. № 11. С. 80.
21. Сташків Б. І. Поняття права соціального забезпечення. *Право України*. 2000. № 5. С. 24–26.
22. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення як наука. *Право України*. 2002. №9. С. 18.
23. Сташків Б. І. Предмет права соціального забезпечення: погляд на проблему. *Право України*. 2000. №9. С. 71–75.
24. Сташків Б. І. Принципи права соціального забезпечення. *Право України*. 2002. № 4. С. 86–88.
25. Сташків Б. І. Функції права соціального забезпечення : вимоги сьогодення. *Право України*. 2001. № 7. С. 66–70.
26. Сташків Б. І. Норми права соціального забезпечення. *Право України*. 2002. № 9. С. 74.
27. Сташків Б. І. Судовий захист - соціальним правам громадян. *Право України*. 1996. С.30–34.
28. Стичинський Б. Право соціального забезпечення: проблеми становлення та розвитку. *Право України*. 2002. № 9. С. 85.
29. Стрепко В. Л. Про допомоги як вид соціального забезпечення. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. Зб. наук. ст. 2005. Випуск XV. С. 159–169.
30. Стрепко В. Л. Про універсальність та адресність допомог за правом соціального забезпечення. *Вісник*

Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія юрид. 2008. Випуск 48. С. 197–202.

31. Стрепко В. Л. Всезагальність права на соціальні допомоги. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка.* Серія юридична. 2007. Випуск 44. С. 367–393.
32. Стрепко В.Л. Правові засади регулювання соціальних допомог в Україні. Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук із спеціальності 12.00.05 – трудове право, право соціального забезпечення. КНУ імені Тараса Шевченка. 2007. 16 с.
33. Стрепко В. Л. Принципи регулювання соціальних допомог. *Життя і право.* 2005. № 5. С. 46–49.
34. Теренс М. Ганслі. Соціальна політика та соціальне забезпечення за ринкової економіки. К., 1996.

5.Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL: <http://rada.gov.ua>.
2. Верховний суд України. URL: <http://www.scourt.gov.ua>.
3. Європейський суд з прав людини. URL: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>.
4. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua>.
5. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
6. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova>
7. Національна бібліотека ім. В.І.Вернацького. URL: <http://www.nbv.gov.ua>.
8. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Королєнка, 6). URL: <http://www.libr.rv.ua>.
9. Судова влада України (офіційний веб-портал). URL: <http://www.couit.gov.ua>.